

Затверджено
рішенням вченої ради ННЦГО
прот. № 1 від 31 серпня 2020 р.

Рекомендовано на засіданні кафедри
Іноземних мов
прот. № 1 від 31 серпня 2020 р.

СИЛАБУС з дисципліни
Теорія та практика перекладу

Семестр 4-8-й, 2020/2021 н.р.
освітній рівень перший (бакалавр)
галузь знань 03 Гуманітарні науки
спеціальність 035 Філологія
освітня програма: - переклад та англійська мова і література (ПАМіЛ)

Час та аудиторія проведення занять згідно розкладу <http://rasp.kart.edu.ua/>

Команда викладачів:

Ель Кассем Олена Володимирівна, elkassem.inyazdep@kart.edu.ua

Контакти: +38 (057) 730-10-43, e-mail: in_yaz@kart.edu.ua

Години прийому та консультацій: 14.00-15.00 (Вівторок, Середа, Четвер)

Web-site: <http://www.ukrsurt.com.ua/>

<http://kart.edu.ua/mat-po-fak-ua/mat-fac-upp-ua>

<http://www.ukrsurt.com.ua/>

Анотація курсу: підготовка фахівців різних видів перекладу з англійської мови на українську та з української мови на англійську.

Основним завданням вивчення навчальної дисципліни «Теорія та практика перекладу» є ознайомлення студентів з основними теоретичними принципами усного і письмового перекладу як прикладної науки, підготувати студентів до оволодіння професійними навичками і прийомами усного та письмового перекладу, сформувати у студентів теоретичні знання з найважливіших видів мовно-розумової діяльності з метою використання здобутих знань у практиці усного і письмового перекладу, сформувати і закріпити у студентів стійкі практичні навички усного та письмового перекладу, навчити їх основним видам лексичних, стилістичних і граматичних перетворень у процесі перекладу з метою досягнення адекватної якості перекладу, навчити студентів техніці вільного усного перекладу з метою проведення ділових переговорів англійською мовою і ведення бізнесу іноземною мовою, здійснити психологічну підготовку студентів до подолання міжмовного бар'єру, досягнення максимальної швидкості адекватності та коректності перекладу з метою успішного взаєморозуміння сторін при спілкуванні, сформувати у студентів професійні навички роботи з текстами різної орієнтації, написаними англійською мовою, і навчити використовувати здобуті знання, навчити студентів різним видам комп'ютерного опрацювання текстів, написаних англійською мовою, сформувати у студентів навички з композиції ділових листів, реферування матеріалів, складання анотацій, резюме та інших видів ділової документації, навчити студентів долати психологічний і міжмовний бар'єри, досягати максимальної і безпомилкової побіжності та адекватності перекладу з метою якнайповнішого порозуміння сторін при спілкуванні, розвинути у студентів уміння і навички ведення ділової документації англійською мовою, навчити студентів розв'язувати бізнес-завдання засобами якісного перекладу та іншим прикладним знаряддям, навчити студентів розв'язувати психологічні та екстралінгвістичні (у тому числі країнознавчі) проблеми і долати труднощі, пов'язані з практикою перекладу на ділових переговорах, що ведуться англійською мовою, сформувати у студентів професійні практичні вміння і навички самостійного ведення переговорів англійською мовою.

Мета курсу: формування компетенцій

1. Ціннісно-смыслову компетентність (формування та розширення світогляду студента в області всебічного використання іноземної мови в діловому середовищі);

2. Загальнокультурну компетентність (розуміння культурних, історичних та регіональних особливостей англійськомовних країн для міжкультурної комунікації та ведення партнерських відносин);

3. Навчально-пізнавальну компетентність (формування у студента зацікавленості до вивчення іноземної мови з подальшим використанням одержаних знань у професійній діяльності з метою розвитку креативної складової компетентності; оволодіння розмовними та письмовими навичками; здатність студента формувати цілі дослідження та, з метою їх вирішення, вміння знаходити рішення у нестандартних ситуаціях при спілкуванні іноземною мовою);

4. Інформаційну компетентність (розвиток вмінь студента до самостійного пошуку, аналізу, структурування та відбору потрібної інформації з іноземних джерел в рамках професійної діяльності);

5. Комунікативну компетентність (розвиток у студента навичок роботи в команді шляхом реалізації групових проектів, вміння презентувати власний проект та кваліфіковано вести дискусію у досліджуваній сфері іноземною мовою);

6. Компетентність особистісного самовдосконалення (елементи фізичного, духовного й інтелектуального саморозвитку, емоційної саморегуляції та самопідтримки; підтримка постійної жаги до самовдосконалення та самопізнання, шляхом постійного пошуку нетрадиційних підходів).

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 14	Галузь знань 03 Гуманітарні науки	Цикл професійної підготовки	
Модулів – 10	Спеціальність 035 Філологія	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 10		2-4 - й	
Загальна кількість годин – 420		Семестр	
		4-8 -й	
Тижневих годин для денної форми навчання: <i>аудиторних – 2,2,2,4,4</i> <i>самостійної роботи студента – 2,2,2,4,4</i>	Перший рівень вищої освіти: (бакалавр)	Лекції	
		-	
		Практичні, семінарські	
		210	
		Лабораторні	
		-	
		Самостійна робота	
210			
Індивідуальні завдання:			
Вид контролю: 4,6,8 – екзамен 5,7 – залік			

Змістовий модуль 1.
Теорія перекладу як наука

Тема 1. Основні поняття теорії перекладу
Тема 2. Предмет, задачі та методи дослідження теорії перекладу
Тема 3. Переклад як вид мовленевого посередництва
Тема 4. Аспекти перекладознавства

Змістовий модуль 5.
Еквівалентність перекладу

Тема 1. Міжмовна еквівалентність.
Тема 2. Багаторівневі теорії еквівалентності.
Тема 3. Теорія еквівалентності В.Н.Комісарова.
Тема 4. Концепції еквівалентності Л.К.Латишева.
Тема 5. Сутність концепції динамічної еквівалентності.
Тема 6. Види еквівалентності

Змістовий модуль 2.
Види перекладу. Переклад письмовий та усний

Тема 1. Писемний та усний переклади.
Тема 2. Усний переклад: його рівні та особливості.
Тема 3. Писемний переклад та його різновиди.
Тема 4. Особливості перекладу науково-технічної літератури.

Змістовий модуль 6.
Перекладацькі відповідності

Тема 1. Поняття перекладацької відповідності.
Тема 2. Перекладацькі відповідності в системі мовної ієрархії.
Тема 3. Типи перекладацьких відповідностей.
Тема 4. Поняття та види контексту.
Тема 5. Оказіональні відповідності, їх види та методи перекладу.
Тема 6. Безеквівалентні відповідності та методу їх перекладу.
Тема 7. Фразеологічні відповідності та їх переклад.
Тема 8. Безеквівалентні граматичні відповідності та їх переклад

Змістовий модуль 3.
Прагматика перекладу

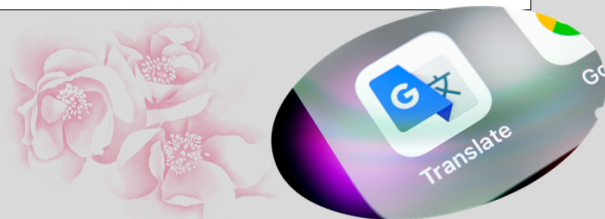
Тема 1. Писемний та усний переклади.
Тема 2. Усний переклад: його рівні та особливості.
Тема 3. Писемний переклад та його різновиди.
Тема 4. Особливості перекладу науково-технічної літератури.

Змістовий модуль 4.
Перекладацький аналіз письмового тексту

Тема 1. Теорія тексту. Її предмет та об'єкт.
Тема 2. Прагматична установка тексту.
Тема 3. Одиниці тексту. Абзац як стилістично-композиційна одиниця тексту.
Тема 4. Типи текстів.
Тема 5. Зв'язок теорії тексту з його перекладом.

Змістовий модуль 7.
Способи описання процесу перекладу

Тема 1. Поняття моделі перекладу.
Тема 2. Ситуативна модель перекладу.
Тема 3. Трансформаційно-семантична модель перекладу.
Тема 4. Психолінгвістична модель перекладу. Універсальна модель «скопос» та неогерменевтична модель перекладу.

Змістовий модуль 8.
Перекладацькі трансформації

- Тема 1.** Перекладацькі трансформації: поняття, основні групи.
- Тема 2.** Лексичні прийоми перекладу.
- Тема 3.** Граматичні прийоми перекладу.
- Тема 4.** Лексико-граматичні прийоми перекладу.

Змістовий модуль 9.
Лексико-фразеологічні основи перекладу

- Тема 1.** Фразеологія як лінгвістична дисципліна.
- Тема 2.** Залежність компонентів фразеологізмів в сучасній мові.
- Тема 3.** Класифікації фразеологізмів.
- Тема 4.** Особливості перекладу образної фразеології.

Змістовий модуль 10.
Техніка та стратегія перекладу

- Тема 1.** Актуальне членування речення. Урахування міжмовних відмінностей в способах актуального членування речень при перекладі.
- Тема 2.** Зміна актанта при перекладі.
- Тема 3.** Номіналізація і членування висловлювання при перекладі.
- Тема 4.** Об'єднання висловлювань при перекладі
- Тема 5.** Атрибутивні групи.
- Тема 6.** Конкретизація.
- Тема 7.** Генералізація.
- Тема 8.** Смісловий розвиток.
- Тема 9.** Антонімічний переклад.
- Тема 10.** «Помилкові друзі перекладача» та переклад реалій.

Тематично-календарний план

Тиждень 1	Основні поняття теорії перекладу. Одиниці перекладу та одиниці мови. Системний підхід в перекладі.
Тиждень 2	Теорії перекладу. Денотативна теорія. Комунікативна теорія. Трансформаційна теорія. Семантична теорія та теорія рівнів еквівалентності.
Тиждень 3	Предмет, задачі та методи дослідження теорії перекладу. Еквівалентність на рівні мовних знаків, висловів, повідомлень, опису ситуації, цілі комунікації.
Тиждень 4	Етапи перекладацького процесу. Перекладацькі відповідності. Особливості та характер тексту. Умови здійснення процесу перекладу.
Тиждень 5	Переклад як вид мовленевого посередництва. Принципи перекладацького зіставлення мов. Об'єкти перекладацького зіставлення.
Тиждень 6	Еквівалентність та адекватність. Денотативне та сигніфікативне значення. Об'єктивність та суб'єктивність в перекладі.
Тиждень 7	Аспекти перекладознавства. Міжмовні перетворення. Трансформації. Об'єм та склад понять.
Тиждень 8	Методи та основні підходи в оцінці перекладів.
Модульний контроль знань	
Тиждень 9	Види перекладів. Писемний та усний переклади.
Тиждень 10	Усний переклад: його рівні та особливості.
Тиждень 11	Лексичні та граматичні особливості усного перекладу.
Тиждень 12	Писемний переклад та його різновиди.
Тиждень 13	Лексичні та граматичні особливості письмового перекладу.
Тиждень 14	Особливості перекладу науково-технічної літератури.
Тиждень 15	Особливості та послідовність роботи з технічними текстами.
Модульний контроль знань	

Рекомендована література

Основна:

1. Бреус Е.В. Основы теории и практики перевода с русского на английский-ский: Учебное пособие. 2-е изд., испр. и доп. – М.: Изд-во УРЛО, 2000. – 208 с.
2. Казакова Т.А. Практические основы перевода. – СПб.: «Издательство Союз», - 2001. – 320 с.
3. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Гра-матичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні про-блеми. – Вінниця: Нова книга, 2004. – 576с.
4. Карабан В.І., Мейс Дж. Переклад з української мови на англійську мову. Навчальний посібник – довідник для студентів вищих закладів освіти. Вінниця: Нова книга, 2003. - 608с.
5. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу. – К.: Юніверс, 2003. – 264 с.
6. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підру-чник. – Вінниця: Нова книга, 2003. – 448с.
7. Черноватий Л.М., Карабан В.І. та ін. Переклад англійської мови на українську мову. – Вінниця: Нова книга, 2003. – 448с.

політичної літератури. Система державного управління США: Навчальний посібник. - Вінниця: Нова Книга, 2006. - 432 с.

Допоміжна:

1. Алексеева И.С. Профессиональный тренинг переводчика. Уч. пос. по устному и письменному переводу для переводчиков и преподавателей. - С-Петербург: «Союз», 2001.-278 с. 2. Антонюк <http://ebooks.zsu.zp.ua/files/phiziki/Languages/1bass.djv>
2. Белякова Е.И. Translating from English: Переводим с английского / Материалы для семинарских и практических занятий по теории и практике перевода. – СПб.: КАРО, 2003. – 160 с.
3. Гетьман Ж.А., Федоренко О.О. Неособові форми англійського дієслова і способи їх перекладу на українську мову (на матеріалі текстів з питань економіки): Методичні вказівки. - Запоріжжя: ЗДУ. -2003.- 47 с.
4. Гутнер М.Д. Пособие по переводу с английского языка на русский общественно-политических текстов. – М.: Высшая школа, 1982. – 158 с.
5. Зорівчак Р.П. Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія. – Львів: Вища шк., Вид-во при Львів. Ун-ті, 1983. – 196 с.
6. Комиссаров В.Н. Теория перевода (лингвистические аспекты). М., Высшая школа 1990. – 249 с.
7. Левицкий, Ю.А. Справочник по переводу английских текстов. - Пермь: ПГПУ, 1999. – 294 с.
8. Марчук Ю.Н. Проблемы машинного перевода. – М.: Наука, 1983. – 265 с.
9. Миньяр-Белоручев Р.К. Как стать переводчиком? / Отв. Ред. М.Я. Блох. – Москва: «Готика», 1999. – 176 с.
10. Прус С. І. Практика перекладу: навчальний посібник для студентів спеціальності «Переклад» (англійська мова) /Світлана Іванівна Прус, Ольга Леонідівна Клименко. – Запоріжжя: ЗНУ, 2007.– 116 с.– http://ebooks.znu.edu.ua/files/metodychky/2007/4kvartal/praktyka_perekladu.pdf.
11. Ревзин И.И., Розенцвейг В.Ю. Основы общего и машинного перевода. – М.:Высшая школа, 2004.- 302 с.
12. Слепович В. С. Курс перевода (английский-русский язык). Translation Course: учебное пособие / Виктор Самойлович Слепович.– Мн.: Тетра-Системс, 2002. – 272 с.– <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Klymenko/0000769.djvu>.
13. Циммерман М. Словарь переводчика. Русско-английский научно-технический /М.Циммерман, К.Веденева.– М.: Книга, 1989.– http://ebooks.znu.edu.ua/files/mathbooks/izbrannye_voprosy_matematiki/BOOKS/raznoe/slovar.djvu.
14. Циммерман М. Русско-английский научно-технический словарь переводчика /Михаил Циммерман, Клавдия Веденева.– 996 с. – http://ebooks.znu.edu.ua/files/mathbooks/2008-/vspomogatelnyj_material/slovar.djvu.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. <http://metod.kart.edu.ua/>
2. http://www.uz.gov.ua/about/general_information/entertainments/pktbit/
3. http://www.uz.gov.ua/press_center/up_to_date_topic/page-4/451889/
4. <http://uz-cargo.com/>
5. <http://www.tmssoft-ltd.com/ua/about/about.php>
6. International Railway Journal <http://www.railjournal.com/>
7. Railway Age <http://www.railwayage.com/>

Вимоги викладача: студент повинен розуміти, що його поведінка та дії знаходяться під пильною увагою товаришів, батьків, викладачів, потенційних роботодавців і суспільства та визначають обличчя Університету. Виходячи з цього, студенти мають поводитися таким чином, щоб підтримувати високу репутацію Університету. Студент Університету старанно і чесно навчається з метою здобуття високоякісної освіти і навичок для задоволення своїх потреб, вимог держави, роботодавців, суспільства.

Порядок оцінювання результатів навчання:

При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (5, 4, 3,) та шкали ECTS (A, B, C, D, E)

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

**Критерії оцінювання знань і вмінь здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни
«Теорія та практика перекладу»**

Модульне тестування:

Оцінка формується відповідно до кількості вірних відповідей на тестові модульні питання (20 питань в тесті, кожна вірна відповідь оцінюється в 2 бали). **Максимальна кількість становить 40 балів за модуль.**

Поточний контроль:

Оцінка формується шляхом накопичення студентами балів за наступні види роботи і активності:

- відвідування практичних занять – бали нараховуються в залежності від кількості відвідуваних занять, максимальна сума балів – **10**;
- ступінь залученості на занятті – активна участь студента на занятті, відповіді на питання, виконання всіх робіт в межах теми, яка вивчається, участь в обговореннях, усних опитуваннях, тренінгових вправах, доповнення повідомлень і доповідей, презентації, максимальна сума балів – **30**;
- виконання завдань на домашнє опрацювання – вправи, презентації, пошук інформації, підготовка доповідей, тощо, з послідовним викладенням результатів роботи на занятті, наявність конспектів, максимальна сума балів – **20**;

Залік/іспит:

Студент отримує залік/іспит за результатами модульного 1-го та 2-го контролю шляхом накопичення балів, **максимальна кількість балів становить 100 (до 60 балів поточного контролю та до 40 балів за модульне тестування).** Середнє арифметичне суми модульних оцінок складає заліковий/екзаменаційний бал. Якщо студент не погоджується із запропонованими балами (у разі отримання оцінки на рівні В або D за шкалою ECTS), він може підвищити їх на заліку/іспиті.

Команда викладачів:

Ель Кассем Олена Володимирівна (<http://kart.edu.ua/kafedra-in-yaz-ua/kolectuy-kafedru-in-yaz-ua/3009-fio-ua-7>). Напрямки наукової діяльності: проблеми технічного перекладу.

Очікувані результати

- **ПРН-1** Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.
- **ПРН-2** Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.
- **ПРН-3** Організувати процес свого навчання й самоосвіти.
- **ПРН-4** Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

- **ПРН-5** Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.
- **ПРН-6** Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.
- **ПРН-7** Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.
- **ПРН-8** Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови і літератури, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.
- **ПРН-9** Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію.
- **ПРН-10** Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.
- **ПРН-11** Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.
- **ПРН-12** Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.
- **ПРН-13** Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціалізації).
- **ПРН-14** Використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.
- **ПРН-15** Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.
- **ПРН-16** Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.
- **ПРН-17** Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.
- **ПРН-18** Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.
- **ПРН-19** Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

Кодекс академічної доброчесності:

Порушення Кодексу академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Кодекс доступний за посиланням: <http://kart.edu.ua/documentu-zvo-ua>. Зокрема, дотримання Кодексу академічної доброчесності УкрДУЗТ означає, що вся робота на іспитах та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультуватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у звітах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над

виконанням індивідуальних завдань, ви повинні зазначити ступінь їх залученості до роботи.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями:

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій. Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти за посиланням:

<http://do.kart.edu.ua/>